

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12*

THE PARTICIPATION OF BACIS EDUCATION BOARDS IN THE
ACADEMIC AFFAIRS OF SMALL SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 12

ธนากร นาควรรณ

Thanakorn Nakwan

อโนทัย ประสาน

Anothai Prasan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

ธีรพงษ์ สมเขาใหญ่

Teeraphong Somkhaoya

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkonrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

E-mail: thanakornnakwan43@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบและเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างได้ดำเนินการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe')

* Received 8 July 2019; Revised 13 September 2019; Accepted 18 September 2019

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ คือสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน การผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษาขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were to study, to compare and suggest the participation of basic education boards which had understanding of the differences of education and experience in the academic affairs of small schools under the Secondary Educational Service Area Office 12. They all must attend the training program of basic education boards. The sample consisted of 216 basic education boards of small schools under the Secondary Educational Service Area Office 12. The research instrument is a questionnaire. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The data were analyzed through One-Way ANOVA and Scheffe to compare the differences.

The results of the research were as follows:

1. Participation of basic education boards in the academic affairs of small schools under the Secondary Educational Service Area Office 12, overall and each category were at a high level.

2. Comparing the results of basic education boards in academic affairs of small schools under the Secondary Educational Service Area Office as perceived

by basic education boards, when classified by their education levels, their participating experiences in the training program, and their status were significantly different at .05 level.

3. Guidelines for participation of basic education board in academic administration of small schools under the Secondary Educational Service Area Office 12. By allowing the Basic School Board to participate in drafting policies and educational quality development plan. Preparation of curriculum, improvement and development the curriculum of educational. Supporting classroom research, production media development and innovation for teacher to teaching activities. And participate in budget support for educational development.

Keywords: Participation, Academic Administration, Basic Education Boards, Small Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ ในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วนั้นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาคนซึ่งเริ่มต้นที่คนได้รับการศึกษา เพราะเชื่อว่าการศึกษาช่วยสร้างความรู้ความคิด ทักษะเจตคติให้คนได้รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สามารถนำความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552-2559 ยึดหลักและกรอบแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมทั้งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555) นำสู่ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยให้มีโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา พร้อมกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติเป็นกรอบแนว

ทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและผลิตกำลังคนที่มีความรู้ ความสามารถ การพัฒนาคุณภาพระบบผลิตครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ที่มีคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการใหม่ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาพัฒนา ระบบบริหารจัดการมีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เพื่อ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพและส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดการศึกษาเรียนรู้ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการบริหารงานของ ผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบซึ่งถูกกำหนดโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ในมาตรา 87 และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติสาระที่เป็นหลักการสำคัญเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกหน่วยงานทุกฝ่าย มีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาน ประกอบการและสถาบันสังคมอื่น เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความเป็นมาตรฐานและตรง กับความต้องการของชุมชนโดยแท้จริง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 38 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับ สถานศึกษา มาทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์ เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555) และเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นภาระงานหลักที่ต้องทำงาน ร่วมกันเป็นทีม เป็นหมู่คณะโดยธรรมชาติแล้วการทำงานคนเดียวย่อมสำเร็จได้ยากจึงต้องร่วม แรงร่วมใจกันในองค์การทำให้เกิดการมีส่วนร่วม องค์การจะพัฒนาไปสู่เป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพ (ธร สุนทรายุทธ, 2551) ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจะประสบผลสำเร็จตาม เป้าหมายได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีส่วนสำคัญ อย่างยิ่งในการรองรับการกระจายอำนาจของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้มแข็งจะสามารถ บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการวางแผน การประสานงาน การระดมทรัพยากร การกระตุ้นการ

ทำงานตลอดจนการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา แต่จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่เนื่องจากคณะกรรมการส่วนหนึ่งยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่อใคร บุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ส่วนใหญ่ได้รับการร้องขอจากสถานศึกษา มากกว่าได้รับการคัดสรรจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ไม่มีเวลามาร่วมประชุมเพราะติดภารกิจในการประกอบอาชีพ และสถานศึกษายังมีความจำกัดในการเปิดโอกาสหรือนำเสนอช่องทางให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารอย่างแท้จริง (โสภิตา ปลอดภัย, 2556)

ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ที่ได้กำหนดพันธกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีความเข้มแข็ง โดยมีเป้าประสงค์คือ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความเข้มแข็งด้วยระบบคุณภาพ มีประเด็นกลยุทธ์ คือ พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีระบบการบริหารจัดการที่มีความเป็นเลิศ มีธรรมาภิบาล เป็นที่ยอมรับของสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีจุดเน้นการบริหารจัดการ คือ สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา จากการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก 56 โรงเรียนที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน สมศ. มีจำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.35 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 ของสถานศึกษาขนาดเล็ก 56 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปรากฏว่า ผลการประเมินในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศเกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างผลการทดสอบปีการศึกษา 2559 กับปีการศึกษา 2560 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยในภาพรวม ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงจากคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2559 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่บรรลุตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการขาดการประสานงานและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านงบประมาณและการระดมทรัพยากรในการสนับสนุนการจัดการศึกษา ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนไม่มีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมแผนงาน โครงการไม่ชัดเจน ขาดแนวทางการ

ปฏิบัติขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา ไม่ทำรายงานผลการศึกษาให้คณะกรรมการทราบ ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษา และการคัดเลือกคนเป็น กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานยังไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา มีการประชุมกรรมการเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยครั้งมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2561)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและข้อเสนอแนะแนวทางของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีความแตกต่างกันในเรื่องวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และสถานภาพ ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 เพื่อเป็นแนวทางนำมาปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ การร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการวางแผนพัฒนาการศึกษา ด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพบังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียนชุมชนและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

วิธีดำเนินการวิจัย

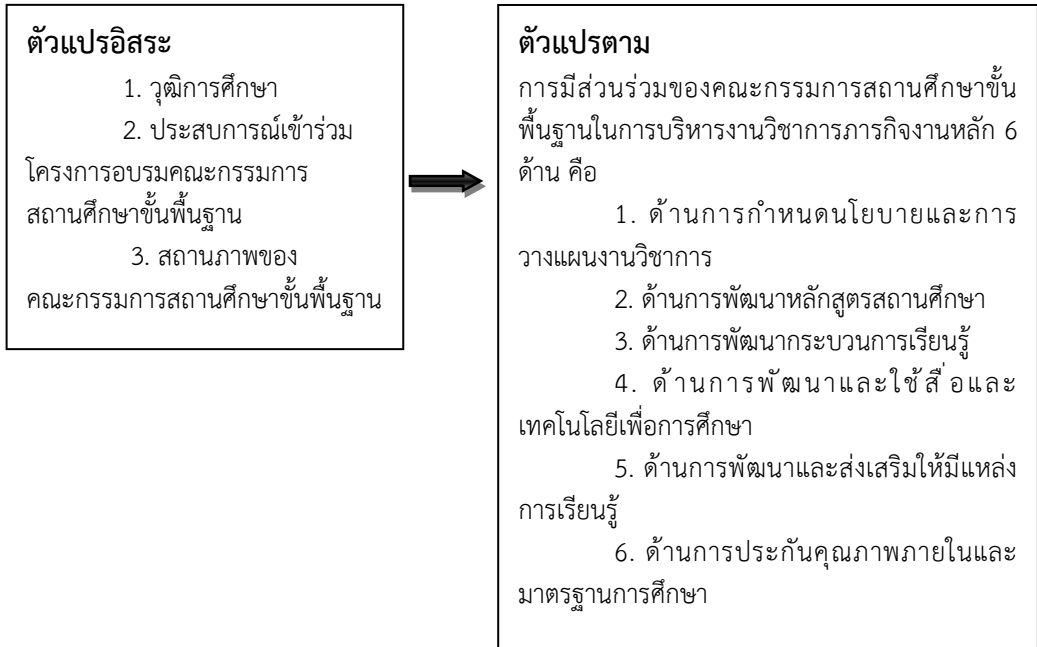
การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ ตามกรอบบทบาทหน้าที่ในคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 กระทรวงศึกษาธิการ 2547 เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ตามแผนภูมิกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 504 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ปีการศึกษา 2561 ได้มาโดยวิธีการ 1) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 216 คน 2) สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากสุ่มรายชื่อสถานศึกษาขนาดเล็กขึ้นมา 24 โรงเรียน 3) เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่เป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้แทนครู) สถานศึกษาระดับ 2 คน รวมจำนวน 48 คน และที่เป็นบุคลากรภายนอกสถานศึกษา (ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ) สถานศึกษาระดับ 7 คน รวมจำนวน 168 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 216 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ได้แก่ วุฒิศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือมากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert method) ครอบคลุมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ ตามกรอบภารกิจหลัก 6 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการ แล้วนำมาเขียนสรุปเป็นความเรียงโดยภาพรวม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2547 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารการศึกษาและทางด้านการวัดผลประเมินผล ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruency: IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ดำเนินการปรับปรุงและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง โดยทุกข้อคำถามมีค่า 0.6-1.0

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (try-out) จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองนั้นมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยวิธีของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 โดยทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.387-0.860

6. ปรับปรุงแก้ไขตามผลการวิเคราะห์การทดลองใช้ (try-out) แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์

ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือประมวลหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 วิเคราะห์โดยรวมและรายด้าน โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยการหาค่าที (t-test) การหาค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 แล้วนำมาเขียนสรุปเป็นความเรียงโดยภาพรวม

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ	3.78	0.53	มาก
2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.08	0.39	มาก
3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	4.39	0.28	มาก
4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.36	0.40	มาก
5 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.41	0.29	มาก
6 ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.47	0.25	มาก
รวม	4.25	0.15	ระดับมาก

จากตาราง 1 พบว่าระดับผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.47$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.41$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.78$)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

2.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ และด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ผลการสรุปข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางดังนี้ คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนงานวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาร่วมเป็นคณะทำงาน ที่ทำหน้าที่กำหนดแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการ การรายงานผล การกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนอย่างต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา และร่วมพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมประชุมเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ร่วมศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน การสนับสนุนรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการสรรหาสื่อการเรียนการ

สอนให้แก่โรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และช่วยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ร่วมระดมทุนสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และในด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลงานการวิจัย หลักการ แนวคิด เอกสารและตำราทางวิชาการมา อภิปรายสนับสนุนประกอบผลการวิจัยของผู้วิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารให้ความเห็นชอบการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุมรินทร์ ไผชู ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก (พุมรินทร์ ไผชู, 2555) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิเรก อนันต์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ดิเรก อนันต์, 2556) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ตลอดภพ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (สุกัญญา ตลอดภพ, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัทร์ นิมนวล ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก (สุกัทร์ นิมนวล, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกรี แก้วนวล ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี พบว่าการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (พิกรี แก้วนวล, 2560)

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่ เช่น ทำเกษตรกรรม และมีเวลาในการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้มากกว่า ในขณะที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีอาชีพหน้าที่การงานที่เป็นประเภทงานประจำจึงไม่ค่อยมีเวลาหรือมีเวลาน้อยที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา จึงทำให้การมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพุมรินทร์ ไผชู ได้

ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (พุมรินทร์ ใฝ่ชู, 2555)

2.2 ผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้เข้ารับการอบรมในโครงการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทางหน่วยงานของสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดอบรมให้ ได้รับประสบการณ์และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ตระหนักและเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม จึงทำให้มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี อนันต์ นาวี และคณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน (ภารดี อนันต์ นาวี และคณะ, 2558)

2.3 ผลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกสถานศึกษา โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคลากรภายในสถานศึกษาได้แก่อำนาจการสถานศึกษาและผู้แทนครูมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในระบบการทำงานชัดเจนโดยเฉพาะด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาและได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศร่างกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานมากกว่าบุคลากรภายนอกสถานศึกษา ที่ไม่ค่อยมีเวลามาร่วมคิดร่วมวางแผนหรือขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนเองจะทำอะไร

ทำอะไรและทำเพื่ออะไร จึงทำให้มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพักตร์ นิมมวล ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (สุพักตร์ นิมมวล, 2558)

3. แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีแนวทางนำเสนอ ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนงานวิชาการ ได้แก่ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาร่วมเป็นคณะทำงาน ที่ทำหน้าที่กำหนดแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการ การรายงานผล การกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี อนันต์นาวิ และคณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการได้เสนอคณะทำงานในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติประจำปี การจัดทำสาระของหลักสูตร การจัดการทรัพยากร การใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการ (ภารดี อนันต์นาวิ และคณะ, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ตลอดภพ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมคือมีการสรรหาคณะอนุกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดแผนการดำเนินการ และการรายงานผลการกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีและให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (สุกัญญา ตลอดภพ, 2558)

3.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา และร่วมพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการเข้าร่วมประชุม

เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ร่วมศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ตลอดภพ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมคือการมีส่วนร่วมประชุมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา (สุกัญญา ตลอดภพ, 2558)

3.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน การสนับสนุนรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ตลอดภพ ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมคือมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน การจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน การสนับสนุนรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ และเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิตสื่อเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สุกัญญา ตลอดภพ, 2558)

3.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในการสรรหาสื่อการเรียนการสอนให้แก่ โรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และช่วยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการ พัฒนางานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยัน แก้วบุญญา ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมคือ ด้านการบริหารวิชาการควรมีการส่งเสริมการจัดโครงการเพื่อหารายได้ เพื่อนำไปพัฒนาสื่อ

เทคโนโลยี ควรจัดหาผู้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ด้านวิชาการทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน และควรจัดการสรรหาผู้สนับสนุนด้านการเงินและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา (ยัน แก้วบุญมา, 2554)

3.5 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ร่วมระดมทุนสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุสดีย์ ดอหะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วม คือคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตลอดจนจัดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่เหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน (รุสดีย์ ดอหะ, 2556)

3.6 ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา เอียดสุข ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 พบว่าแนวทางการมีส่วนร่วม คือด้านประกันคุณภาพผู้เรียน เสนอแนะว่าควรมีการประชาสัมพันธ์สนับสนุนให้บุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำคู่มือการศึกษา สารสนเทศของโรงเรียนท่อมละครึ่งและประเมินผลและติดตามการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน (กาญจนา เอียดสุข, 2560)

สรุป

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมและราย

ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์เข้าร่วมโครงการอบรมคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม
พบว่ามีความแตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญและเปิดโอกาสให้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับความรู้และความสามารถแตกต่างกันเข้ามามี
ส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านการบริหารวิชาการ ทำให้บุคคลที่เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกฝ่ายได้เรียนรู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถนำ
ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ มาร่วมคิดร่วมทำและร่วมวางแผนงานวิชาการ เพื่อให้เป็นไป
ตามเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 และสถานศึกษาควร
ร่วมมือกันจัดให้มีการประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรมตามโครงการอบรมคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานได้
ถูกต้อง รวมถึงเพื่อที่จะได้เกิดความรู้ความเข้าใจตรงกัน สามารถนำมาวางแผนในการจัด
การศึกษาด้านวิชาการร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการกำหนด
นโยบายและการวางแผนงานวิชาการ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้าน
การกำหนดนโยบายและการวางแผนงานวิชาการ ดังนั้น สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่างนโยบายและ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์
มาร่วมเป็นคณะทำงาน ที่ทำหน้าที่กำหนดแผนการดำเนินงานทางด้านวิชาการ การรายงานผล
การกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วม
ในการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ดังนั้น
สถานศึกษาควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องแหล่งเรียนรู้ เพื่อ
ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญของ
แหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนในการ
จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน รวมทั้งการพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้

1.3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่าข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีบทบาทในการติดตามการดำเนินการตามแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากขึ้น

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12 ควรร่วมมือกับสถานศึกษาโดยการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมในการวางแผน การประสานงาน การระดมทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน ตลอดจนการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ได้อย่างเต็มที่ เต็มกำลัง และเต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น

2. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ให้ครอบคลุมตามขอบข่ายและภารกิจงานหลักที่ตรงกับของสถานศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อจะได้ทราบข้อมูลถึงความแตกต่างในการปฏิบัติงานและสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา เอียดสุข. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. ใน *สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ดิเรก อนันต์. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. ใน *สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย.

- ธ สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป*. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พุมรินทร์ ไขชู. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พิกรี แก้วนวล. (2560). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภารดี อนันต์นาวิ และคณะ. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 2(10), 167-178.
- ยัน แก้วบุญมา. (2554). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- รุสดีย์ ดอหะ. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาอิสลามแบบเข้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 -2561)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (2561). *ข้อมูลประชากรคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.*
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (2561). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2561 (อัดสำเนา)*. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 –2559)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา ตลอดภพ. (2558). แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุพัตร์ นิมนวล. (2558). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราช ภัฏนครศรีธรรมราช.
- โสภิตา ปลอดภัย. (2556). การศึกษาบทบาทกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนา โรงเรียนเครือข่าย สมุย 1. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.